

LISTY

skřítko Lískáčka pro rodiny s dětmi

List 12/2015 - ÚNOR

Líska

Lískáčkovo
únorové
téma:

Stopy

Co nás čeká:

- **Stopy v blátě a ve sněhu** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, délka dle potřeby)
- **Odlévání stop** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, cca 45 minut, při nepříznivých podmínkách může trvat i déle)
- **Razítka** (pro děti od 6 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, 30 minut)

Příběh
s Lískáčkem:

Zloděj

„Dnes je venku tak krásně. Pojdme se podívat do lesa, jestli už tam z listů nelezou sněženky,“ navrhol u oběda Tomáš ostatním. „To je skvělý nápad. A cestou se taky stavíme u potoka,“ souhlasil Lískáček a už se všichni těšili, jak si to zase venku užijí.

„Ne tak rychle. Dneska má dědeček narozeniny a slíbili jste mi, že pomůžete s dortem,“ zarazila jejich nadšení babička. „Ale babi, když tam je tak krásně,“ zažadonil Tomáš. Babička se na něj přísně podívala, ale pak se usmála. „Stačí, když mi venku naloupete pár ořechů,“ a už jim podávala misku a košík plný ořechů. „Nemusíte loupat všechno, stačí do misky a pak můžete jít, kam chcete. Domů ale přijďte před setměním, ne jako posledně,“ ještě přísně dodala, než děti zmizely za dveřmi.

Děti vzaly ořechy ven na zápraží, rychle jich naloupaly plnou misku. Tu donesly babičce a už utíkaly do lesa. Večer se vrátily včas a společně s tatínkem, maminkou, dědečkem a babičkou oslavily narozeniny. Babička upekla oříškový dort, který všem chutnal.

Druhý den se ale Jitka probudila se špatnou předtuchou a už budila i Tomáše a Lískáčka. „Vstávejte! My jsme včera neuklidili košík s ořechy. Musíme ho uklidit.“ To už se všichni rychle oblékali, aby napravili chybu. Vyběhli z pokoje a rovnou ven. Ale co to. Na zápraží sice stál košík, ale byl úplně prázdný. Ani skořápka v něm nezůstala. „Kde jsou?“ podivily se děti. „Nějaký zloděj nám je odnesl. Podívejte, támhle v blátě jsou malé stopy,“ odpověděl Lískáček. „Musíme toho zloděje vypátrat!“ rozhodl Tomáš a všichni tři se vydali po stopách.

Stopy vedly dozadu na zahradu. Bylo jich hodně. Zloděj z košíku odnášel oříšek po oříšku. Občas museli všichni pořádně zapátrat, aby našli stopy na kamení a v trávě. Občas jim stopy křížili stopy jiné a oni se dohadovali, jestli to nebyl také zloděj. Nakonec je stopy zavedly ke staré jabloni úplně vzadu v zahradě. A pod jabloní v trávě a u kmene našli své ořechy nastrkané do děr v zemi. Některé byly i vyloupané a zbyly tu jen skořápky.

„Kdo to mohl být?“ podivovala se Jitka a nevěřicně si oříšky prohlížela. Chvilí tam nerozhodně stáli a najednou Tomášovi na hlavu spadla skořápka z ořechu. Podíval se nahoru a tam na něj z díry ve kmene jabloně černými očky zvědavě koukala krásná zrzavá veverka. V ruce držela zbytek ořechu a právě si na něm pochutnávala.

„Veverka!“ vykřikly děti. „Co tady dělá, nikdy jsem v zahradě veverku neviděl,“ kroutil hlavou Tomáš. „Bydlí tady. A právě si z našich ořechů udělala zásoby do konce zimy,“ smála se na Tomáše Jitka. Lískáček se taky usmíval. Věděl, kdo byl nočním zlodějem dřív než děti. Poznal to podle stop. Řekl si, že bude zábava zkusit veverku najít a děti se něco nového naučí.

Lískáčkovo
bádání:

Stopy v blátě a ve sněhu

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky: vytisknutá nebo nakreslená mapa blízkého okolí a psací potřeby (není podmínkou), atlas pobytových znaků, klíč k určování stop

Motivace: Naši kamarádi v příběhu netušili, že v jabloni na zahradě bydlí veverka. Zjistilo to, až když ji stopovali do jejího úkrytu. Při svém hledání narazili i na jiné stopy ostatních obyvatel zahrady a přesvědčili se, že zahrada není tak pustá, jak v zimě vypadá. A co vy? Víte, jaká zvířátka bydlí ve vašem okolí, kam nejčastěji chodí a kterým místům se naopak vyhýbají?

Postup:

Před procházkou si pro zpestření můžete společně na větší kus papíru namalovat mapu svého okolí nebo místa, které v rámci procházky chcete prozkoumat. Společně s dětmi si do mapy zakreslete nejdůležitější body v okolí (hřiště, stromy, keř, krmítko, sochu, křížek,...). Mapu pak vezměte s sebou na procházku.

Během procházky si pořádně prohlížejte zem a snažte se najít co nejvíce různých stop. Můžete vyhlásit hru na detektivy, kteří pátrají po stopách tajemných návštěvníků zahrad v okolí. Každou nalezenou stopu se pokuste určit podle atlasu nebo klíče. Můžete si zahrát i na stopaře a vydat se po nalezené stopě a zkusit zjistit, kam vede. Můžete také zkusit ze stop vyčíst příběh o tom, co se dělo třeba na mýtině nebo na lesní cestě.

Nalezené stopy si také můžete zakreslovat do mapy. Nezapomeňte si poznačit, čí stopu jste našli a případně odkud kam vedla. Při příští procházce můžete mapu porovnávat s tím, co opět naleznete v terénu. Časem zjistíte, kudy vedou zvířecí stezky, třeba objevíte, kam chodí odpočívat, nebo kde zase hledají potravu. Určitě zjistíte, že naše okolí není tak opuštěné, jak se na první pohled zdá.

Lískáčkův
pokus:

Odlévání stop

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky:

- Sádra, miska, klacík nebo špachtle, lžice na nabírání sádrového prášku (není podmínkou), voda
- Štětce na očištění stop (není podmínkou)
- Pruh papíru na vytvoření ohrádky kolem stopy (není podmínkou)

Motivace: Vytvořte si sbírku stop zvířátek, která bydlí ve vašem okolí. Nejen, že si užijete moment překvapení při odlévání a radosti z povedených stop, ale také si snáze zapamatujete, jak která stopa vypadá.

Postup:

1. Nejprve si na procházce najdeme pěkný otisk stopy. Dbáme na to, aby stopa byla otisklá celá. Nejlépe se stopy hledají v čerstvě zaschlém bahně po dešti nebo ve zmrzlém sněhu. Stopa by neměla být moc mokrá, aby nám sádra vyschla.
2. Vybranou stopu jemně očistíme od nečistot, můžeme použít štětec.
3. Očištěnou stopu jemně zaprášíme sádrou, aby se nám po zaschnutí dobře vybírala. Pokud odléváme stopu na sněhu, musíme stou i nejbližší okolí jemně zaprášit několikrát, dokud sádrový prášek mokvá.
4. Máme-li připravenou stopu, uděláme kolem ní z pruhu papíru nebo kartonu ohrádku. Ta nám určí velikost a tvar odlitku a zabrání sádře v rozlévání. Pokud papír nemáme, nevadí, ohrádku dělat nemusíme.
5. V misce rozmícháme sádro s vodou a vytvoříme hmotu asi o hustotě trochu řidčí bramborové kaše.
6. Připravenou směs opatrně nalijeme na připravenou stopu. Vytvoříme vrstvu cca 2 – 3 cm. Pokud máme směs příliš hustou, můžeme sádro do stopy trochu natlačit, ale opatrně, abychom si stopu neponičili.
7. Nalitou sádro necháme zaschnout. Doba schnutí je závislá na hustotě směsy a také na okolních podmínkách (vlhkost podkladu stopy, počasí, zda odléváme stopu na sněhu,...). V ideálním případě je stopa zaschlá a schopná vyjmutí za 15 minut, většinou to trvá cca 30 minut. Při odlévání ve sněhu není výsledek jistý a čekací doba může být i ½ dne.
8. Hotovou stopu opatrně očistíme a opatrně doneseme domů. Po proschnutí (druhý den) můžeme sádro od zbytků nečistot omýt pod tekoucí vodou.

Tip:

Z odlitých stop si doma můžete udělat sbírku. Stopy uložte do krabice, vystlané papírem nebo jinak v krabici zabezpečte proti poničení. Každou stopu ze zadní strany lihovým fixem popíšeme: název zvířete, datum nálezu, místo nálezu, velikost stopy v cm a jméno nálezce.

 Lískáčkovo
tvoření:

Razítka

Věk: od 6 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

Pomůcky: propiska, manikurní nůžky, víčka od mléka (počet dle počtu stop, které chceme dělat), vteřinové lepidlo, 1 A4 pěnové gumy nebo pěnové čtvrtky (množství počet dle počtu stop, které chceme dělat), pracovní podložka nebo pracovní ubrus

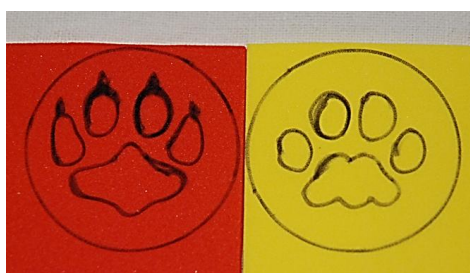
Motivace: Hledání stop není jen o jejich sledování, ale také o sestavování příběhu života jejich majitelů. Zkušený stopař ví, zda je zvíře zdravé, zda není zraněné, jestli je na lovu, nebo už něco ulovilo, kam chodí spát a kde hledá potravu. To vše vyčte ze stop. Není vždycky krásně na procházku nebo odlévání stop venku, tak si pojdme vyrobit jednoduchá razítka se stopami. Můžeme si pak na papír vytvářet své vlastní příběhy zvířátek, které můžeme pak ostatním vyprávět podle natisknutých stop.

Postup:

1. Nachystáme si propisku, manikurní nůžky, víčka od mléka (počet dle počtu stop, které chceme dělat), vteřinové lepidlo, 1 A4 pěnové gumy nebo pěnové čtvrtky, pracovní podložku nebo pracovní ubrus.
2. Na pěnovou gumu propiskou obkreslíme víčko od mléka, abychom věděli, jak velkou stopu můžeme kreslit.

3. Do vyznačeného kolečka propiskou nakreslíme stopy.
4. Všechny části stopy vystříháme nůžkami.

5. Vystřížené části stop opatrně přilepíme vteřinovým lepidlem na víčko.

6. Zaschlé stopy můžeme namáčet na razítkovacím polštářku a pak tisknout na bílý papír příběhy.

TIP: Pomocí razítek si můžete na papír natisknout před chystané příběhy. Děti se pak snaží vyprávět dle natisknutých stop, co se asi stalo. Příběhy můžete také domalovávat pastelkami.

Pochlub
se Lískáčkovi:

Jak to dopadlo?

Stalo se vám něco zajímavého? Chcete se ještě na něco zeptat? Pište Lískáčkovi na adresu Liskacek@post.cz. Už se moc těší. A také nám můžete napsat, jaké téma byste v našich listech uvítali.

Lískáčkovo
opakování:

Zkuste si odpovědět

- Jaké stopy jste objevili při procházce?
- Našli jste nějakou zvířecí stezku?
- Co se vám líbilo?
- Bylo lehké namalovat mapu?
- Podařil se vám odlitek stopy?
- Poznáte stopu psa, srny, myšky nebo bažanta?
- Povedla se vám razítka a poznáte, jaké stopy jste si vyrobili?

Sestavila: Lenka Pavelčíková
odborná spolupráce: Iva Koutná, Marie Kordulová